

Help Mij Leven

(AJUDE ME A VIVER)

Jaarverslag 2022

Stichting Help Mij Leven helpt Braziliaanse kinderen in nood.

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	3
2	Hulp aan kinderen in Brazilië	4
2.1	Hulp aan kinderen in risicosituaties – Rio de Janeiro	4
2.2	Langdurige opvang van kinderen met problematische achtergrond – Minas Gerais	7
3	Fondsenwerving en PR	8
3.1	Nieuwsbrief, website en Facebook	9
4	Bestuur en organisatie	10
4.1	Bestuur en vrijwilligers	10
4.2	Verantwoording	10
5	Financieel verslag 2022	11
5.1	Algemeen	11
5.2	Toelichting bij de balans	11
5.3	Toelichting bij de staat van baten en lasten	12
5.4	Toelichting op de overige lastenverdeling	14
Bijlagen		15
1	Balans per 31 december 2022	15
2	Staat van baten en lasten 2022	16
3a	Toelichting lastenverdeling 2022	17
3b	Verloop reserves en fondsen 2022 INCLUSIEF 2023 DE WILDE GANZEN	18
4	Begroting 2022 - INCLUSIEF DE WILDE GANZEN	18
5	Kascontrole	19

1. Voorwoord

Op meerdere vlakken was 2022 in Brazilië een jaar van verandering. De verschuivingen betroffen zowel het Braziliaanse politieke landschap als het welzijnswerk van onze partnerorganisatie REMER. In politiek opzicht stond de opmerkelijke comeback van Luiz Inácio Lula da Silva centraal: na een bittere verkiezingscampagne won ‘Lula’, zoals hij ook genoemd wordt, in oktober de Braziliaanse presidentsverkiezingen. Ook voor REMER veranderde het nodige in 2022: na 30 jaar sloot woonboerderij Sítio Shalom in Pequeri haar deuren. Daarmee werd de verhuizing van dit project naar de stad Bicas een feit.

Voor wat betreft de politieke ontwikkelingen: met de verkiezingsoverwinning van Lula kwam een einde aan het presidentschap van zijn controversiële voorganger Jaír Bolsonaro. Bolsonaro’s desastreuze aanpak van de coronapandemie resulteerde niet alleen in een schrikbarend hoog aantal dodelijke virusslachtoffers. Zijn ‘laissez-faire’ beleid leidde er ook toe dat de situatie voor kwetsbare bevolkingsgroepen nog nijpender werd: dagloners verloren hun werk, konden hun huur niet meer betalen en belandden op straat. Hoewel er tijdelijke noodsteun geboden werd aan armlastige families, deed de overheid niets om de huisuitzettingen tegen te gaan.¹

Als bestuur van stichting Help Mij Leven zijn we dan ook blij dat REMER tijdens de coronapandemie een project heeft opgezet in Rio de Janeiro om (voormalige) daklozen de helpende hand te bieden. In het centrum van Rio wonen honderden mensen – die dakloos dreigden te worden of al op straat leefden – in oude fabriekspanden. In 2020 is REMER begonnen met het bieden van hulp aan deze mensen, met name aan de vele aanwezige kinderen. Hoewel de coronapandemie inmiddels voorbij is, leven de bewoners van de fabriekspanden nog altijd in diepe armoede. Ook in 2022 heeft REMER zich daarom ingezet om de kinderen van deze allerarmste inwoners van Rio te ondersteunen. Meerdere keren per week namen REMER-medewerkers tientallen kinderen uit de fabriekshallen mee naar buiten om sport- en spelactiviteiten met hen te ondernemen. Ook worden er sinds begin 2022 bijlessen gegeven aan deze kinderen. Dat gebeurt in Huize Betânia, het kantoor van REMER dat nabij de fabriekshallen ligt.

Kortom, het project rond de fabriekshallen is in 2022 gecontinueerd. Hetzelfde geldt voor het project in Faz Quem Quer, een favela (sloppenwijk) in Rio de Janeiro waar REMER in 2019 Escolinha Feyenoord heeft opgericht. Een grote verandering heeft echter plaatsgevonden bij het REMER-project in het dorpje Pequeri, waar REMER kinderen opving met een problematische thuissituatie. Dat gebeurde op woonboerderij Sítio Shalom. Eind 2022 zijn deze activiteiten verhuisd van Pequeri naar Bicas. Deze nabijgelegen stad heeft de kinderen meer voorzieningen te bieden, zoals cursussen en sportclubs. Ook met het oog op de toekomst van de kinderen is Bicas aantrekkelijk: er zijn veel bedrijven die stageplekken bieden – en de kans op het vinden van een baan is er groter dan in Pequeri. Ten slotte is opvang in Bicas vanuit kostenooptpunt gunstig. De verhuizing was geen gemakkelijke stap voor het REMER-team. En ook voor de achterban van Help Mij Leven was het verdrietig om na 30 jaar afscheid te moeten nemen van ‘de sítio’. Maar het besluit om te verhuizen en de Sítio in het komende jaar te verkopen werd genomen in het belang van de kinderen die door REMER worden opgevangen. Daarom ondersteunt het bestuur van Help Mij Leven dit besluit van harte.

Als bestuur stellen we vast dat REMER ook in 2022 veel heeft kunnen betekenen voor Braziliaanse kinderen in risicosituaties. Op de hiernavolgende bladzijden van het jaarverslag 2022 treft u een beschrijving aan van de activiteiten die Help Mij Leven en REMER in het afgelopen jaar hebben verricht, zowel in Nederland als in Brazilië. De financiële verantwoording maakt eveneens deel uit van dit jaarverslag.

***Bestuur Stichting Help Mij Leven,
mei 2023***

¹Bron: The Washington Post, The worst of both worlds, 25 juni 2021
(<https://www.washingtonpost.com/world/2021/06/25/brazil-pandemic-bolsonaro-poor-encampments/>)

2. Hulp aan kinderen in Brazilië

De activiteiten van REMER in Rio de Janeiro zijn gericht op straatkinderen die leven in oude fabriekspanden en op kinderen in verschillende favela's. Daarnaast verzorgt REMER in de naburige staat Minas Gerais opvang aan kinderen in risicosituaties.

2.1 Hulp aan kinderen in risicosituaties – Rio de Janeiro

In de stad Rio de Janeiro is het werk van REMER vooral gericht op kinderen die opgroeien te midden van armoede, misdaad en geweld; kinderen die het risico lopen zelf in de criminaliteit te belanden. Doelstelling van het werk is preventie door sport en educatie. Het bestuur van stichting Help Mij Leven steunt deze benadering door REMER van harte.

Favela Morro da Providência – preventie door sport

Morro da Providência is een favela in de havenwijk van Rio de Janeiro, nabij het centrum. In deze favela tiert de drugshandel nog altijd welig omdat de wijk grenst aan het trein- en busstation Central do Brasil, waar dagelijks circa 700.000 reizigers komen. Het overbrengen van drugs en geld wordt meestal door jeugdige favelabewoners gedaan. Sportclub Sparta, in 1986 opgericht door Robert Smits, vangt iedere week 215 kinderen op in leeftijd van 7 tot 17 jaar. Bij sportclub Sparta volgen deze kinderen voetballessen onder begeleiding van een sportleraar, een vrijwilliger en 2 stagiaires van een universiteit.

Na de coronajaren draaien alle activiteiten inmiddels weer 100%. Op maandagavond gaan 75 jongeren vanaf 14 jaar naar een sportcomplex van de gemeente Rio, vlak naast de favela, waar wordt gespeeld op kunstgras. Op dinsdag- en donderdagavond zijn er bij Sparta zelf trainingen voor 65 kinderen van 6 tot 10 jaar. Op de woensdag en vrijdag zijn er 80 kinderen tussen de 10 en 14 jaar actief. Deze trainingen zijn altijd tussen 17.30 en 21.30. In 2022 heeft stichting Help Mij Leven het volledige salaris van de voetbaltrainer bij Sparta betaald.

Favela Antares – preventie door sport en onderwijs

In 2013 is REMER begonnen met sport in de toen nog zeer gewelddadige favela Antares waar in die jaren een hoofdkwartier was gevestigd van een groot drugskartel. In 2015 heeft REMER een schooltje gebouwd voor activiteiten voor 110 kinderen. In 2018 is de drugsbende die jarenlang de scepter zwaaide in Antares door een gewapende militie verjaagd uit de favela. Hoe verwerpelijk de praktijken van deze

militie ook mogen zijn: de veiligheidssituatie in Antares is in de jaren sinds het vertrek van de drugsbende enorm verbeterd. Gemeentelijke instanties durven het inmiddels aan om de wijk te betreden en sociale voorzieningen op te zetten.

Robert Smits en het team van REMER willen hulp bieden op plekken waar die hulp het hardst nodig is; een uitgangspunt dat het bestuur van stichting Help Mij Leven van harte onderschrijft. Door de verbeterde veiligheidssituatie en de toenemende sociale voorzieningen in Antares, is de noodzaak om in deze favela activiteiten te ontplooiën minder groot geworden. Daarom heeft REMER het schooltje Universo Cultural Antares in maart 2021 overgedragen aan de lokale non-profitorganisatie Instituto Silvestre. Wel blijft REMER actief als partner om deze organisatie, indien nodig, met expertise bij te staan. Ook betaalt REMER mee aan lunches voor de kinderen die de activiteiten volgen. Door Instituto Silvestre worden de volgende activiteiten gegeven: 1) Bijlessen voor kinderen van 6 tot 12 jaar; in totaal 192 leerlingen verdeeld over 5 dagen per week. 2) Lees- en schrijflessen in de avonduren; in totaal 48 volwassenen verdeeld over twee avonden. 3) Sport voor ouders; in totaal 84, verdeeld over 3 avonden. 4) Voetbal voor jongens en meisjes van 6 tot 18 jaar; in totaal 286 verdeeld over 6 dagen. 5) Vechtsport (Jiu-jitsu en MMA) voor 91 leerlingen verdeeld over 4 dagen. 6) Dans voor 113 leerlingen verdeeld over 5 dagen. De activiteiten vinden plaats in twee gebouwen. Het eerste gebouw (Espaço Universal) heeft 4 zalen en het tweede gebouw (Uni-jovem) heeft ook 4 zalen. Verder ligt naast de gebouwen een sportveld. Er werken in totaal 14 mensen bij Instituto Silvestre.

Een drietal jongeren uit Antares heeft via REMER een studiebeurs ontvangen. Deze jongeren studeren aan een universiteit en lopen tegelijkertijd stage op verschillende werkplekken, zoals Adriene die stagiaire is bij het straatkinderenproject van REMER in het centrum van Rio. De studiebeurstrajecten voor deze jongeren zullen worden voortgezet, ook wanneer de activiteiten van REMER in Antares zijn beëindigd.

Favela Faz Quem Quer – preventie door sport

Faz Quem Quer is een favela die in de noordzone van de stad ligt. De wijk telt zo'n 21.000 inwoners en wordt gedomineerd door een drugsbende. Er was geen enkel welzijnswerk in de gehele wijk, daarom heeft REMER in maart 2019, in samenwerking met een plaatselijke kerk en de wijkvereniging, het voetbalschooltje Escolinha Feyenoord FQQ opgezet in Faz Quem Quer. Na een goede opknopbeurt van het enige voetbalveldje in de favela heeft REMER een sportleraar aangesteld die drie keer per week voetballessen geeft aan de kinderen van de wijk.

In 2020 is een overkapping van het veld gerealiseerd én een gebouwtje waar de kinderen kunnen schuilen tijdens schietpartijen (die helaas regelmatig voorkomen). Het gebouwtje bestaat uit een grote kleedkamer, een kantoortje en twee toiletten. Vervolgens is in 2021 een grote overkapte tribune gebouwd langs het voetbalveld.

Daarnaast werden een psychologe en een groepsleidster aangetrokken om meerdere activiteiten op te kunnen zetten voor de kinderen in Faz Quem Quer, buiten de voetballessen om. De grote kleedkamer in het gebouwtje naast het voetbalveld wordt daarom niet alleen door de jeugdige voetballertjes gebruikt om zich te verkleden en wedstrijdstrategieën te bespreken. De kleedkamer leent zich ook zeer goed voor aanvullende activiteiten: door de psychologe en de groepsleidster wordt hier met groepjes kinderen gesproken over zaken die hen bezighouden, waarbij elke maand een nieuw thema wordt behandeld.

In 2022 zijn voetballessen gegeven aan circa 75 leerlingen – zowel jongens als meisjes, in de leeftijd van 7 tot 17 jaar (verdeeld over 3 leeftijdscategorieën). Na afloop van de voetballessen ontvingen alle kinderen een lunch. Op zaterdag werden regelmatig voetbaltoernooien gehouden, zowel binnen de favela als daarbuiten. Zulke toernooien zijn uitjes waar de kinderen de hele week naar uitkijken. Soms namen medewerkers van REMER de kinderen mee naar het strand, musea en trainingsvelden van profvoetbalclub Flamengo. Het team van REMER, waaronder een maatschappelijk werkster, heeft vooral contact met de kinderen en jongeren die erg kwetsbaar zijn (kinderen uit gezinnen waarvan gezinsleden voor de plaatselijke drugsbende werken). School, cursussen en professionele opleidingen worden ingeschakeld om te voorkomen dat deze kinderen/jongeren zelf ook in de criminaliteit belanden. Ook zet het team van REMER zich in om jongeren die de overstap naar de georganiseerde misdaad al gemaakt hebben, weer 'op het goede pad' te brengen.

Afgelopen jaar hebben twee jongens, mede dankzij de inspanningen van het REMER-team, de drugsbende verlaten. Elke drie maanden moeten de kinderen en jongeren hun schoolrapporten overhandigen aan het team. Als de cijfers niet goed zijn, dan worden er gesprekken gevoerd met de ouders.

Het voetbalveld wordt buiten de club ook gebruikt voor gezondheidszorg, meetings en campagnes van de wijkraad, bruiloften, feesten en kerkdiensten. De wijkraad van de favela heeft naast het veld een pleintje aangelegd waar de mensen uit de wijk zich 's avonds kunnen vermaken. Een plek waar voorheen afval gedumpt werd en waar de drugsbende nadrukkelijk aanwezig was, is – mede dankzij de aanwezigheid van het REMER-project – veranderd in een vrolijk en kleurrijk middelpunt van de wijk.

Fabriekshallen in de havenbuurt

De straatproblematiek in Rio de Janeiro is door de coronapandemie verder verergerd. Mensen verloren hun baan, konden de huur niet meer betalen en belandden op straat of dreigden daar terecht te komen. Honderden van deze allerarmste inwoners van Rio hebben hun heil gezocht in leegstaande fabriekspanden in de havenbuurt van Rio, nabij favela Providência én op steenworp afstand van het kantoor van REMER, Huize Betânia. Deze oude fabriekshallen staan onder gezag van de plaatselijke drugsbende. Binnen de fabrieksmuren mogen mensen zelf krotjes bouwen; maandelijks betalen zij hiervoor een (laag) huurbedrag aan de drugsbende. De ingang van de fabriekspanden wordt bewaakt door bendeleden, omdat binnen drugs wordt verhandeld. Mensen leven in de fabrieken onder erbarmelijke omstandigheden, met amper sanitaire voorzieningen en te midden van de criminaliteit. In 2020 is REMER begonnen met het uitdelen van eten aan de bewoners van de fabriekshallen. Daarbij zijn circa 100 families met kinderen door REMER in kaart gebracht. Het pedagogisch team van REMER, bestaand uit maatschappelijk werkers, een psychologe en een pedagoge, doet er alles aan om de straatkinderen uit de fabrieken op school te plaatsen en daar ook te houden. Begin 2022 is Huize Betânia verbouwd om op de eerste etage bijlessen te bieden aan kinderen die op school niet meekomen en een grote kans hadden om af te haken. Eind maart 2022 begonnen de eerste bijlessen in Betânia. In 2022 waren er in de ochtenden (09.00-11.00) activiteiten voor de kinderen die 's middags naar school gaan. 's Middags (14.00-17.00) waren er activiteiten met de kinderen die 's ochtends naar school gaan. Rond 08.00 's morgens bezocht het team van REMER de fabrieken 'Morada Feliz' en 'Habibs', om bij de ingang melk en broodjes uit te delen aan alle aanwezige kinderen. Daarna werden circa 35 kinderen in de leeftijdsgroep van de lagere school

(7 tot 14 jaar) in 2 groepen verdeeld door de REMER-medewerkers; 13 kinderen gingen naar Huize Betânia waar zij bijlessen volgden onder leiding van een lerares, een pedagoge en een stagiair. De andere 22 kinderen werden door 4 groepsleiders/leidsters begeleid naar het nabijgelegen sportpark 'Vila Olímpica', om daar te sporten. Tot en met juli 2022 vonden de activiteiten bij Vila Olímpica altijd op het buitenveld van dit sportpark plaats. Maar in juni heeft een groep Nederlandse vrijwilligers een zaal naast het buitenveld geheel opgeknapt. Sindsdien beschikt REMER over een eigen zaal, voorzien van tafels en stoelen, waar ook binnenactiviteiten kunnen plaatsvinden. Vanaf juli werden in deze zaal maandelijks verschillende thema's behandeld met de kinderen. Eén van die thema's was seksueel misbruik.

In samenwerking met CLAVES Brasil heeft REMER een speciaal programma ontwikkeld om seksueel misbruik te voorkomen. Andere thema's die REMER behandelde met de kinderen waren onder meer discriminatie, verslaving (drugs, maar ook sociale media), geweld en kinderarbeid.

Na de activiteiten ontvingen de kinderen een lunch. 's Middags werden dezelfde activiteiten ondernomen met 45 andere kinderen uit deze twee fabrieken: 15 kinderen gingen naar de bijlessen in Huize Betânia en 30 kinderen gingen naar Vila Olímpica. In mei is REMER activiteiten gestart in een derde fabriek, genaamd 'Elma'. In Elma werden aan 28 kinderen bijlessen gegeven door twee onderwijzeressen die zelf in de fabriek wonen. REMER coördineerde deze bijlessen, deelde lunches uit aan de kinderen en droeg zorg voor schoolmaterialen. Het werk van REMER bleef niet onopgemerkt bij de gemeente Rio. Vanuit de gemeente heeft in 2022 een stageteam twee weken meegelopen om de problematiek in de fabriekshallen beter te kunnen begrijpen. Ook werd het REMER-initiatief in de fabriekshallen door het liefdadigheidsproject van televisiezender O Globo ('Criança Esperança') uitgekozen als één van de te ondersteunen activiteiten. Concreet betekent dit dat de bijlessen in Huize Betânia in 2023 door Criança Esperança betaald zullen worden. Ook werd er in dit kader een nieuwsitem van vier minuten gewijd aan REMER; dit item is in 2022 op prime time uitgezonden op landelijke televisie.

2.2 Langdurige opvang van kinderen met problematische achtergrond – Minas Gerais.

Buiten Rio de Janeiro, in Pequeri, een dorp in de naburige staat Minas Gerais, bood REMER in 2022 opvang en ontwikkelingsmogelijkheden voor kinderen uit de wijde omgeving, veelal op verzoek van lokale kinderrechters.

Sítio Shalom – opvang, verzorging, educatie, sport & spel

Tot eind 2022 heeft REMER op woonboerderij Sítio Shalom een veilig onderkomen geboden aan kinderen uit probleemgezinnen: kinderen met een achtergrond van verwaarlozing, mishandeling en/of seksueel misbruik. In veel gevallen waren de ouders van deze kinderen verslaafd aan drugs of alcohol en speelden er in de bewuste gezinnen sociale en psychische problemen.

In totaal hebben 31 kinderen in 2022 op de Sítio Shalom gewoond. In 2022 zijn zeven kinderen teruggeplaatst naar hun familie of een gastgezin. Verder begeleidde een team van een maatschappelijk werkster en een psychologe 19 families van kinderen die op de woonboerderij verbleven.

Zowel om financiële als om praktische redenen heeft REMER in 2019 het plan opgevat de om de Sítio Shalom in Pequeri te verkopen en de activiteiten te verhuizen naar het naburige stadje Bicas. Hiertoe heeft REMER in 2021 in Bicas een groot terrein gekocht om daar een woonhuis ter opvang van de kinderen te laten bouwen, alsmede een kantoor ten behoeve van preventie- en pleegzorgactiviteiten. Vanwege de coronapandemie hebben de bouw en de verhuizing vertraging opgelopen. In de zomer van 2022 is de bouw van het nieuwe woonhuis in Bicas begonnen. Omdat de oplevering van het woonhuis naar verwachting eind 2023 zal plaatsvinden, heeft REMER in oktober 2022 een huis in Bicas gehuurd. De eerste 10 jongeren die op Sítio Shalom woonden, zijn toen verhuisd naar Bicas. In november werd een tweede huis gehuurd zodat eind december de laatste 14 kinderen naar Bicas verhuisd zijn.

De medewerkers van REMER merken nu al hoe blij de kinderen zijn dat zij in een wat grotere plaats wonen. School-, sport- en hobbyactiviteiten kunnen nu vaak te voet worden bereikt. De kinderen wonen nu echt in een gemeenschap. Drie jongeren van 17 jaar volgen een opleiding bij staatsoliebedrijf Petrobras. Twee jongeren hebben een bijbaan gevonden in winkels in Bicas; een derde jongere loopt stage bij de rechtbank.

De verhuizing van de opvangactiviteiten naar Bicas, biedt het team van REMER ook de mogelijkheid om intensiever samen te werken met jeugdjustitie en met beschermingsorganisaties van de gemeente. REMER werkt onder meer aan een nieuw plan om pleegzorg te faciliteren. In dit kader gaat het REMER-team proactief op zoek naar geschikte pleegouders. Hierbij is het streven om deze pleegouders vanuit REMER te begeleiden, zodat kinderen die opvang behoeven niet vanzelfsprekend onder de hoede van REMER terechtkomen, maar in plaats daarvan worden opgenomen in een pleeggezin.

Verder streeft REMER ernaar om in Bicas, net als in Rio, preventiewerk op te zetten. De focus van preventieve activiteiten zou daarbij moeten komen liggen op probleemgezinnen in de armste wijk van Bicas. Door deze gezinnen in een relatief vroeg stadium te voorzien van de juiste begeleiding, kan escalatie van de problematiek mogelijk voorkomen worden; op die manier wordt wellicht vermeden dat er een situatie ontstaat waarbij uithuisplaatsing van kinderen noodzakelijk is.

Als stichting Help Mij Leven, ten slotte, zijn we blij met het feit dat het zeskoppige bestuur van REMER 2023-2024 voor de helft bestaat uit mensen die ooit zelf zijn opgevangen op Sítio Shalom.

3. Fondsenwerving en PR

Fondsenwerving en PR behoren tot de kerntaken van het bestuur, in samenwerking met diverse vrijwilligers. De focus ligt hierbij op drie activiteiten:

- > Informeren en ondersteunen van donateurs (particulieren en organisaties) die het werk van stichting Help Mij Leven en REMER steunen; donateurs vormen de ruggengraat voor de financiering van het dagelijkse werk van REMER in Brazilië;
- > Contact leggen met goede doelen en fondsen; zij zijn belangrijk om incidentele uitgaven te bekostigen, dan wel om ‘gaten’ in de begroting te vullen;
- > Werven van nieuwe donateurs.

De eerste maanden van 2022 stonden nog in het teken van corona, zowel in Nederland als in Brazilië. Daarna ging de aandacht in Nederland uiteraard naar de oorlog in Oekraïne en de opvang van vluchtelingen. Hierdoor voelde het soms ongemakkelijk om ook aandacht te vragen voor de problematiek van straatkinderen, hoewel hun situatie er in 2022 zeker niet beter op werd. Toch is er in 2022 weer veel gebeurd:

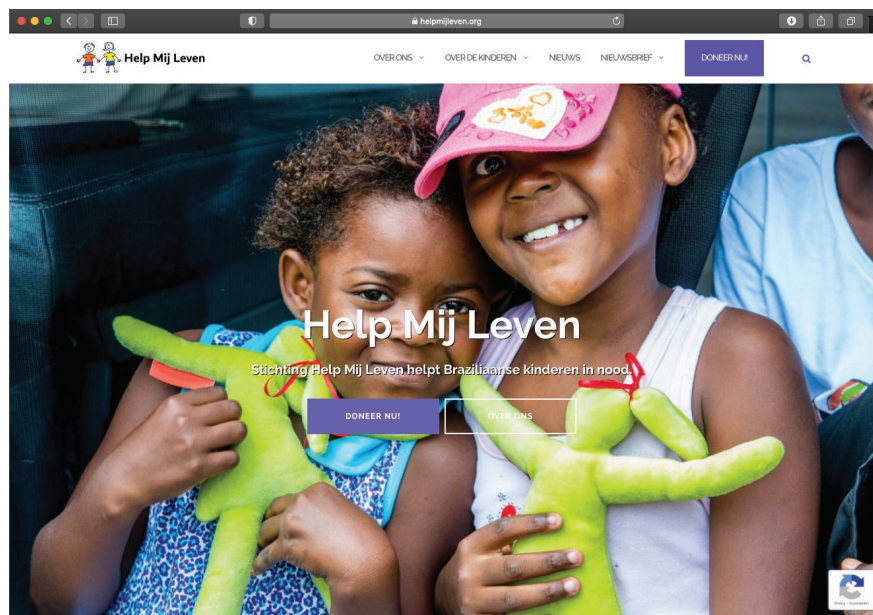
- Ook dit jaar organiseerden onze donateurs wederom mooie acties om geld in te zamelen. Enkele voorbeelden: in Leeuwarden was er een kledingbeurs met opbrengst voor de stichting; Sjoerd en Maurits liepen de marathon van Rotterdam en organiseerden een sponsor actie; in mei was er een wandeling in nationaal park De Alde Feanen (Friesland) met opbrengst voor de stichting.
- In “Hand in Hand”, het maandblad van de supportersvereniging van Feyenoord, stond in maart een groot artikel: Feyenoord in de favela.
- De Oranjabazar op Koningsdag in Bleiswijk – na twee afgelaste edities - leverde 5800 euro op voor de stichting.
- In juli heeft een groep vrijwilligers uit Friesland een werkvakantie bij REMER doorgebracht. Er is hard gewerkt aan bouw en renovatie, ondermeer op het aangekochte perceel in Bicas en verschillende locaties in Rio.
- In juli verscheen er een uitgebreide reportage over REMER bij TV Globo, het best bekeken tv kanaal in Brazilië.
- Vanwege een drukke agenda in Brazilië, lukte het Robert Smits niet om in november naar Nederland te komen. Robert heeft een aantal Nederlandse donateurs wel online kunnen ontmoeten, gekoppeld aan een video en een fotorapportage over de stand van zaken in Brazilië.
- In december was er in Nederland wederom een speciale kerstactie. De actie leverde maar liefst 9181 euro op, veel meer dan verwacht. 110 arme gezinnen ontvingen van REMER een tegoedbon om levensmiddelen aan te schaffen. De rest van het geld wordt gebruikt om voedsel te kopen voor de bewoners van de fabriekspanden.
- In 2022 is een aanvraag ingediend bij Wilde Ganzen voor financiële steun bij de bouw van het nieuwe huis in Bicas. Deze aanvraag is door Wilde Ganzen gehonoreerd (januari 2023), een belangrijke steun bij dit grote project!

De stichting is er trots op dat de gerenommeerde schrijvers Roxane van Iperen en Michel van Egmond zich als ambassadeur inzetten om aandacht te vragen voor het werk van Stichting Help Mij Leven. Zij kennen het project van dichtbij en schrijven regelmatig in de nieuwsbrief en hebben een groot bereik in Nederland.

3.1 Nieuwsbrief, website en Facebook

Donateurs worden via verschillende kanalen op de hoogte gehouden van de activiteiten van REMER in Brazilië en van stichting Help Mij Leven in Nederland. Enkele malen per jaar verschijnt een nieuwsbrief met daarin onder meer een uitgebreide update van Robert Smits rond het werk in Brazilië, verslagen van vrijwilligersreizen naar Brazilië en wervingsacties in Nederland. De nieuwsbrief wordt naar circa 1.000 donateurs, organisaties en media gestuurd, zowel op papier als per e-mail.

Op de website www.helpmijleven.org is veel achtergrondinformatie te vinden over stichting Help Mij Leven, partnerorganisatie REMER en de situatie in Brazilië. Tevens dient de website als eerste kanaal om informatie voor kandidaat- vrijwilligers te verstrekken. Ook is er een mogelijkheid tot online doneren en verschijnen af en toe korte nieuwsberichten tussen de nieuwsbrieven door.

De Facebook-pagina van stichting Help Mij Leven toont actuele nieuwsberichten, met name rond het werk in Brazilië, maar ook over acties in Nederland of andere zaken die gerelateerd zijn aan het werk van REMER en Help Mij Leven. Het bereik van de Facebook-pagina neemt steeds verder toe, met een groeiend aantal 'volgers.'

4. Bestuur en organisatie

4.1 Bestuur en vrijwilligers

Stichting Help Mij Leven heeft een onafhankelijk, onbezoldigd bestuur dat naast de dagelijkse bestuurs-taken het beleid, de begroting en de jaarcijfers vastlegt. Geen van de bestuursleden vervult andere functies die strijdig kunnen zijn met de belangen van de stichting.

Het bestuur heeft in 2022 maandelijks vergaderd. Veelal werden deze vergaderingen in 2022 gehouden middels online videoconferenties (Zoom).

BESTUUR

- > Matty Kloosterman (*voorzitter*)
- > Marijke van der Wenden (*secretaris*)
- > Roeland Overkamp (*penningmeester*)
- > Peter van Baalen
- > Allard Gunnink
- > Marieke Oostenbrink

ONDERSTEUNEND TEAM

- > Ad Kievit (bestuurszaken)
- > Mieke Staal (bestuurszaken)
- > Bart van Asten (fondsenwerving)
- > Yke Meindersma (redactie nieuwsbrief)
- > André van der Eijk (vormgeving nieuwsbrief)
- > Andreas van der Griendt (beheer website)

4.2 Verantwoording

Met betrekking tot de interne verantwoording is mee te delen dat stichting Help Mij Leven uitgaat van de begroting van REMER die jaarlijks voorafgaand wordt besproken en door het bestuur wordt vastgesteld. Op basis van de begroting van REMER vindt de financiering van de projecten in Brazilië plaats. Maandelijks is er contact met REMER over de lopende activiteiten en projecten. Bij het vaststellen van de begroting voor het komende jaar is de evaluatie van de inzet in het voorgaande jaar een belangrijke factor.

Externe controle vindt plaats door het CBF (Centraal Bureau Fondsenwerving). Daarnaast is stichting Help Mij Leven transparant over het werk naar haar donateurs. Dit vertaalt zich in de publicatie van (financiële) resultaten in de nieuwsbrieven, op de website en in het jaarverslag.

Sinds 2005 is stichting Help Mij Leven geaccrediteerd door het CBF. Tot en met 2012 beschikte de stichting over het zogenoemde CBF-Keurmerk; vanaf 1 februari 2013 beschikte de stichting over het CBF-certificaat voor kleine goede doelen. Sinds 2017 is dit overgegaan in het predicaat 'CBF erkend goed doel.'

Samenwerking Brazilië

REMER is een zelfstandige, Braziliaanse organisatie met een eigen bestuur, medewerkers en begroting. De samenwerking met REMER geschiedt op basis van jaarlijkse afspraken en vormt een belangrijke basis voor de uitvoering van onze doelstellingen en fondsenwerving. Ook worden afspraken gemaakt over de wijze en frequentie van verantwoording, alsook over niet- financiële bijdragen vanuit Nederland.

5. Financieel verslag 2022

5.1 Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt conform de Richtlijn 650 Verslaggeving Fonds wervende Instellingen ten behoeve van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF). Eventuele verschillen in de totaalbedragen in de jaarrekening zijn ontstaan uit afronding van de bedragen in de diverse tabellen.

Conform de CBF-bepalingen registreert de stichting bestemde giften zowel bij de inkomsten als bij de uitgaven. Grote giften zijn veelal gekoppeld aan specifieke projecten en hebben daardoor een incidenteel, wisselend karakter. Hierdoor kunnen in de jaarrekening van stichting 'Help mij leven' van jaar op jaar schommelingen ontstaan.

Grondslagen voor waardering

Uitgaven en inkomsten

De uitgaven en inkomsten zijn toegerekend aan de periode waarin zij gepleegd c.q. ontvangen zijn.

Materiële vaste activa

Er zijn geen materiële vaste activa.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarde, waardering van vorderingen geschiedt onder aftrek van een bedrag van oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

5.2 Toelichting bij de balans

Activa

Onder de 'Vorderingen en overlopende activa' zijn in december gepleegde vooruitbetalingen verantwoord.

De post 'liquide middelen' omvat de saldi per 31 december 2022 van de rekeningen bij Rabobank en ING.

Passiva

Het beleid ten aanzien van de continuïteitsreserve is als volgt: de hoogte ervan bedraagt minimaal drie maanden afdrachten aan de partnerorganisatie REMER in Brazilië. Momenteel is dat ongeveer € 75.000.

De continuïteitsreserve per 31 december laat echter een beeld zien dat we het beoogde bedrag ruimschoots hebben. Ongeveer een derde van het jaarbedrag aan giften en schenkingen wordt in de maand december ontvangen. Hierdoor is het een terugkerend gegeven dat de reserve die aangehouden wordt in oktober en november wel lager kan zijn dan de gewenste buffer maar dat er dan een inhaalslag in december volgt.

De bouw van de woningen in Bicas is medio 2023 gestart. De bouw wordt ondersteund door De Wilde Ganzen met een gift in 2023 van € 80.000 terwijl Help Mij Leven ook hetzelfde bedrag voor de bouw zal verstrekken. De gift van Help mij Leven komt deels ten laste van 2022 (€ 30.000) en deels ten laste van 2023 (€ 50.000) en is overeenkomstig de voorwaarden die De Wilde Ganzen aan Remer heeft gesteld aan de ondersteuning. In de begroting van 2023 is de ondersteuning van Help mij Leven in het kopje "Bouw wooncomplex Bicas" uitgewerkt.

De resultaten van het boekjaar worden aan de continuïteitsreserve toegevoegd c.q. onttrokken. We streven ernaar om de afdrachten aan lopende projecten van REMER op hetzelfde niveau te houden als het voorgaande jaar om het lokale beleid in Brazilië bestendig te kunnen financieren. Eventuele tegenvallende inkomsten bij stichting 'Help mij Leven' worden daardoor zoveel mogelijk eerst opgevangen en meevallers worden niet direct volledig uitgegeven.

Het tekort van 2022 bedraagt € 231 en werd op de continuïteitsreserve in mindering gebracht. De begroting wordt jaarlijks vooraf vastgesteld met als basis de begroting van het werk in Brazilië, opgesteld in Reals. De Braziliaanse munteenheid staat nog steeds onder druk zodat er in Brazilië hetzelfde werk met minder EURO's kan worden uitgevoerd. De prijzen in Brazilië blijven onder druk staan. De verwachting is dat de kosten om het werk goed te continueren op termijn zullen stijgen. Tegelijkertijd is vereniging REMER bezig om de mogelijkheden voor financiële ondersteuning vanuit Brazilië uit te breiden zodat zij in de toekomst minder afhankelijk wordt van de ondersteuning door Stichting Help mij Leven.

5. Financieel verslag 2022 vervolg

5.3 Toelichting bij de staat van baten en lasten

Inkomsten

In het boekjaar 2022 zijn de totale baten € 66.711 hoger dan begroot (22% hoger) en € 21.356 hoger dan de gerealiseerde baten in 2022 (6% hoger).

De onderstaande tabel geeft een beeld van de toe- of afnamen van de diverse inkomsten:

Inkomstenpost	€ 1.000 verschil met begroting 2022	% verschil	€ 1.000 verschil t.o.v. jaarrekening 2021	Toelichting
Bestemde giften	+19	+32%	+2	
Particulieren	-19	-12%	-32	
Organisaties	+66	+82%	+51	

Giften van organisaties die zelf als fondsenwervende instelling bekend staan worden sinds dit boekjaar conform de richtlijnen van het CBF verantwoord onder 'baten uit acties van derden'. Dat betekent echter niet dat onze fondsenwerfers hier geen inspanningen voor gedaan hebben.

Het bedrag aan incasso's op basis van afgegeven machtigingen van donateurs is ten opzichte van 2021 gedaald en bedraagt in 2022 bijna € 40.000.

Ten opzichte van 2021 is het bedrag dat ontvangen is van particulieren met € 32.000 euro gedaald. Het bedrag dat ontvangen werd van organisaties is met € 51.000 gestegen ten opzichte van 2021. Het bedrag van bestemde giften is gestegen met € 2.000 ten opzichte van 2021.

In 2022 hebben in totaal circa 60 organisaties en naar schatting zo'n 800 donateurs de stichting gesteund. Het werkelijk aantal donateurs is moeilijk te bepalen omdat een steeds groter aantal donaties anoniem online gedaan wordt. Tevens zijn er donateurs die meerdere malen per jaar een overboeking doen. Ongeveer 250 donateurs deden via automatische incasso hun bijdrage. Sommige donateurs doneren via een notariële akte of via de fiscale faciliteit 'periodieke schenking met overeenkomst'.

Daarnaast zijn er ook dit jaar weer vrijwilligers geweest die zelf of via hun achterban een aanzienlijke bijdrage aan de activiteiten van stichting 'Help mij Leven' hebben geleverd. Alle gevers hartelijk bedankt!

Bestedingen

Met de donaties wordt in Brazilië de vereniging REMER ondersteund, die zich inzet voor kinderen in risicosituaties.

REMER heeft ook andere inkomsten. Naast de bijdragen van de stichting 'Help mij Leven' en directe giften van enkele Nederlandse fondsen wordt REMER door lokale overheden, non-gouvernementele organisaties en ook Braziliaanse donateurs gesteund. De bijdrage van stichting 'Help mij Leven' omvat ongeveer 61% van de totale inkomsten van REMER.

Dankzij het feit dat de inkomsten in 2022 ten opzichte van 2021 zodanig hoog waren hebben we de beslissing kunnen nemen om 30.000 euro ter beschikking te stellen voor de bouw van de woningen in Bicas. We hebben het jaar afgesloten met een tekort van € 231. Ook dit jaar is de koers van de Braziliaanse Real ten opzichte van de Euro voor HML gunstig geweest. De koers van de Braziliaanse Real is gedurende 2023 vooralsnog stabiel.

Het bestedingspercentage in 2022 is uitgekomen op 100%. Het beleid hieromtrent is te streven naar een percentage tussen de 95% en 105%, waarmee stichting 'Help mij Leven' nagenoeg al haar inkomsten afdraagt aan de doelstelling.

Naast de normale reguliere ondersteuning van het werk van REMER zijn er gedurende 2022 meerdere bestemde acties geweest. De bestemde giften zijn dan ook fors toegenomen ten opzichte van 2021.

REMER

Het bestuur van stichting 'Help mij Leven' laat zich bij het vaststellen van haar eigen jaarlijkse begroting leiden door de informatie van REMER uit Brazilië over de lopende activiteiten, de voorgenomen nieuwe initiatieven en het verwachte geefgedrag van de donateurs. De verdeling van de bijdragen over de activiteiten is zoveel mogelijk conform deze begroting, maar daarvan kan worden afgeweken op basis van de werkelijke ontwikkelingen gedurende het jaar en bijstelling van prioriteiten.

REMER – Algemeen

Onder organisatie en coördinatie vallen onder andere de kosten van aansturing, de coördinatie, de administratie en het secretariaat van REMER. De uitgaven voor organisatie en coördinatie zijn als gevolg van de daling van de Real een stuk lager uitgevallen dan begroot.

REMER – Rio de Janeiro

De kosten voor Rio algemeen omvatten onder andere de salarissen van medewerkers van REMER, waaronder maatschappelijk werkers, een coördinator en een sportleraar. De bestedingen hebben gedurende 2022 een verschuiving ondergaan. Er werd gewerkt in Faz Quem Quer, Rio Abodagem en Sparta. Het werk van Remer in Antares en Unijovem/Ono Mulhures werd in 2021 beëindigd. De bestedingen aan werk in Rio de Janeiro zijn met € 23.000 gestegen ten opzichte van 2021.

REMER – Minas

De opdrachten ten behoeve van de woonboerderij waren in 2022 hoger dan begroot.

REMER – Besteed uit bestemmingsfondsen

Ook zijn dit jaar de bestedingen uit het fonds 'Pensioen Robert Smits' voortgezet. Omdat de bijdragen aan dit fonds één op één worden doorgezet naar Brazilië, zijn alleen de bestemde ontvangsten en bestedingen (€ 42.000) zichtbaar en bouwt het fonds geen saldo op bij stichting 'Help mij Leven'.

De overige bestemde acties betreft acties gericht op voedselhulp en directe hulp in de favela's.

Percentage kosten van fondsenwerving

Het percentage 'kosten van fondsenwerving' is met 0,1% van de baten ruim binnen de doelstelling van het bestuur (maximaal 5% van de baten) gebleven. Het CBF hanteert een norm van maximaal 25%.

5. Financieel verslag 2022 vervolg

5.4 Toelichting op de overige lastenverdeling

Het bestuur van de stichting is onbezoldigd en ontvangt geen vergoeding anders dan voor gemaakte onkosten voor de uitvoering van de fonds wervende activiteiten. Er zijn geen bezoldigde toezichthouders of personeelsleden. Er zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt aan bestuurders of toezichthouders. De stichting voert zelf geen projecten uit in Brazilië, maar zorgt voor financiële steun van de Braziliaanse stichting REMER.

De publiciteitskosten zijn aanzienlijk lager aangezien er een sponsor is voor de drukkosten van de nieuwsbrief.

De post “bezoeken aan Nederland” bevat dit jaar alleen een afrekening van reis- en verblijfskosten van 2021 van Robert Smits aan Nederland.

De kantoorkosten (€ 1.998) bestaan uit de kosten voor het CBF Keurmerk, de kosten die door de banken in rekening worden gebracht alsmede wat kleine algemene kosten.

Over het boekjaar 2022 heeft er een controle door de kascommissie plaatsgevonden.

Bijlagen

1. Balans per 31 december 2022

	31 december 2022	31 december 2021
Activa		
Materiële vaste activa	0	0
- kortlopende vorderingen		
· vooruitbetaalde bestedingen	17.996	17.952
· nog te ontvangen bedragen	3.584	0
	<u>21.580</u>	<u>17.952</u>
<i>Liquide middelen</i>	213.497	311.337
Totaal	<u><u>235.077</u></u>	<u><u>329.289</u></u>
Passiva		
<i>Reserves en fondsen</i>		
- reserves		
· continuïteitsreserve	204.264	204.495
· overige reserves	0	0
	<u>204.264</u>	<u>204.495</u>
- kortlopende schulden		
· vooruitontvangen bedragen	0	35.195
· bouw wooncomplex Bicas	30.000	80.000
· nog te betalen bedragen	813	9.599
	<u>30.813</u>	<u>124.794</u>
Totaal	<u><u>235.077</u></u>	<u><u>329.289</u></u>

2. Staat van baten en lasten 2022

	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Baten			
Baten uit fondsenwerving			
Bestemde giften	79.426	60.000	77.462
Giften en schenkingen particulieren	144.234	163.005	176.173
Giften en schenkingen organisaties	146.172	80.000	94.725
Som der baten	369.831	303.005	348.360
Lasten			
Besteed aan doelstellingen			
REMER - Algemeen			
Organisatie en coordinatie	94.341	85.044	71.089
REMER - Rio de Janeiro			
Rio Algemeen	0	0	8.863
Rio Abordagem	66.099	60.703	0
Antares	0	0	27.040
Faz Quem Quer	18.593	17.073	14.192
Unijovem / Onu Mulheres	0	0	11.140
Sparta	4.800	4.800	5.221
Bouw wooncomplex Bicas	30.000	0	80.000
REMER - Minas			
Woonboerderij	74.266	68.485	52.639
REMER - overig			
Besteed uit bestemde giften	79.426	60.000	71.427
totaal REMER, besteed aan doelstelling	367.525	296.105	341.611
Werving baten			
Kosten fondsenwerving			
Publiciteitskosten	382	2.400	2.818
Bezoek(en) aan Nederland	157	2.400	2.300
Totaal kosten van batenwerving	539	4.800	5.118
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie			
Kantoor- en bankkosten	1.295	1.000	1.247
CBF Certificaat	558	500	546
Overige kosten	145	600	0
Totaal kosten beheer en administratie	1.998	2.100	1.793
Som der lasten	370.062	303.005	348.522
Saldo van baten en lasten	-231	0	-162
Bestedingspercentage	99,4%	97,7%	98,1%
Kosten fondsenwerving in % van de baten	0,6%	2,3%	1,9%

3a. Toelichting lastenverdeling 2022

Doelstelling	Werving baten					Beheer en administratie	Totaal 2022	Begroot 2022	Totaal 2021
	REMER	Eigen fondsenwerving	Gezamenlijke acties	Acties derden	Subsidies				
Subsidies en bijdragen									
Afdrachten t.b.v. werk Brazilië	367.525						367.525	296.105	341.611
Aankopen en verwervingen									
Uitbesteed werk									
Publiciteit en communicatie									
Personeelskosten									
Huisvestingskosten									
Kantoor- en algemene kosten		539				1.998	2.537	6.900	6.911
Rente en bankkosten									
Totaal	367.525	539				1.998	370.062	303.005	348.522

3b. Verloop reserves en fondsen 2022 inclusief begroting 2023

	Begroot 2023	Werkelijk 2022	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Continuïteitsreserve				
Stand begin verslagjaar	204.264	204.495	204.657	193.460
Vrijval bestemde reserve advocaat	0	0	0	12.000
Overschot/tekort	0	-231	-162	-803
Stand einde verslagjaar	204.264	204.264	204.495	204.657
Kosten per maand (begroot 2023)	Begroot 2023			
Bijdrage Remer inclusief studenten	17.188			
Bijdrage Robert	1.842			
Bijdrage voorzitter Remer	500			
Bijdrage Sparta	400			
	19.930			
Aantal maanden buffer	10			

4. Begroting 2023 - INCLUSIEF DE WILDE GANZEN

	Begroting 2023	Begroting 2022	Werkelijk 2022
Baten			
Baten uit eigen fondsenwerving			
Bestemde giften	60.000	60.000	79.426
Giften en schenkingen particulieren	120.000	163.005	144.234
Giften en schenkingen organisaties	126.000	80.000	146.172
Bijdrage HML extra t.b.v. bouw Bicas (actie)	50.000		
Som der baten	356.000	303.005	369.831
Lasten			
Besteed aan doelstellingen			
REMER - Algemeen			
Organisatie en coordinatie	112.552	85.044	94.341
REMER - Rio de Janeiro			
Rio Algemeen	-	-	-
Rio Abordagem	45.899	60.703	66.099
Antares	-	-	-
Faz Quem Quer	11.284	17.073	18.593
Unijovem / Onu Mulheres	-	-	-
Sparta	4.800	4.800	4.800
Bouw wooncomplex Bicas	50.000	-	30.000
REMER - Minas			
Woonboerderij	6.462	68.485	74.266
Bicas	58.158	-	-
Besteed uit gelabelde giften	60.000	60.000	79.426
totaal REMER, besteed aan doelstelling	349.155	296.105	367.525
Wervingskosten			
Publiciteitskosten	2.400	2.400	382
Bezoek(en) aan Nederland	2.400	2.400	157
Totaal kosten van batenwerving	4.800	4.800	539
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie			
Kantoor- en bankkosten	1.000	1.000	1.295
CBF Keurmerk / Certificaat	500	500	558
Overige kosten	545	600	145
Totaal kosten beheer en administratie	2.045	2.100	1.998
Som der lasten	356.000	303.005	370.062
Bijzondere baten en lasten			
Saldo van baten en lasten	0	0	-231
Bestedingspercentage	98,1%	97,7%	99,3%
Kosten fondsenwerving in % van de baten	1,9%	2,3%	0,7%

5. Kascontrole

Stichting Help Mij Leven
T.a.v. de leden van het bestuur
Gamba 2
3068 HK Rotterdam

Betreft: Kascontrole Stichting Help Mij Leven 2022

19 augustus 2023

Geacht bestuur,

De op basis van artikel 10 van de statuten door het bestuur aangestelde kascommissie is op 19 augustus 2023 bijeengekomen met als taak de boekhouding over 2022 van Stichting Help Mij Leven in te zien en te onderzoeken.

Op 19 augustus 2023 hebben ondergetekenden, in functie als kascommissie, de boekhouding over 2022 van Stichting Help Mij Leven ingezien en steekproefsgewijs onderliggende documenten aangesloten.

Ondergetekenden hebben de jaarrekening van 2022 met het balanstotaal van EUR 235.077, de continuïteitsreserve van EUR 204.264 en een resultaat van EUR – 231 ingezien en op basis van de werkzaamheden in *Bijlage I* hebben wij geen aanwijzingen gezien dat het financieel overzicht niet in orde is bevonden.

Hierbij verklaren ondergetekenden de boekhouding van Stichting Help Mij Leven van 2022 te hebben ingezien. Voor een specificatie van de uitgevoerde procedures en hoe wij, als kascommissie hier invulling aan hebben gegeven, verwijzen wij naar *Bijlage I*, die aan dit document is toegevoegd.

Het betreft een onafhankelijk onderzoek, maar door de beperkte reikwijdte en de vrije vorm van de werkzaamheden, en het feit dat de controle niet is uitgevoerd op basis van professionele standaarden, kan er geen zekerheid worden ontleend aan uitkomsten van dit verslag. Tevens doen wij geen uitspraken over de bevindingen en consequenties van onze werkzaamheden. De lezer zal zijn eigen afweging moeten maken over de bevindingen uit dit verslag.

Nynke Houwink

Theun Kootstra

